Kharazmi University

Space Economy and Rural Development

Online ISSN: 2588-476x
Homepage: https://khu.ac.ir

Systematic Analysis of the Knowledge Network for Integrated Development Planning in Rural Areas

Sajad Amiri [1] | Seyed Amirhossein Garakani [2] | Adel Sulaimany[3] | Firoozeh Moghiminejad[4]

1. Assistant Professor of Natural Disasters Research Institute, Tehran, Iran. E-mail: samiri@ut.ac.ir
2. Associate Professor, Department of Architecture, Faculty of Architecture and Urban Planning, Central Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran. E-mail: garakani@ndri.ac.ir
3 Department of Geography Education, Farhangian University, Tehran, Iran, Tehran, Iran. E-mail: Adelsulaimany@gmail.com
4. Corresponding author . Ph.D. in Range Science and Research Expert of Natural Disasters Research Institute, Tehran, Iran. E-mail: fmoghimi_66@ut.ac.ir

Article Info

Article type:
Research Article

Article history:
Received 31 January 2024
Received in revised form 07 March 2024
Accepted 12 March 2024
Published online 19 June 2024

Keywords:
Social Network Analysis,
Integrated Development,
Scientometrics,
Systems Rural,
Knowledge Map.

ABSTRACT

Objective: Integrated rural development planning is the result of a series of different developments in planning, economy, politics and sociology in the last decade, which has become necessary due to globalization and decentralization on a local or regional scale. This type of thinking mechanism planning It is based and problem-oriented and seeks to answer the three basic questions of what, why and how in a people-oriented and place-oriented framework and deals with this issue with integrated rationality. Planning issues and problems have emerged at the national level. The examination and evaluation of the ecosystem within the realm of global studies pertaining to integrated development planning hold significant importance, specifically in light of institutional pluralism, aimed at mitigating disparities in rural areas. Numerous insights can be gleaned from research outcomes and strategies in the realm of development and rural progress. Hence, the primary objective of the present study is to methodically scrutinize the knowledge network concerning integrated development planning by scrutinizing the co-occurrence network of terminologies and collaborative authorship within this domain, in order to uncover patterns of knowledge, origins, and their limitations.

Methods: This research is applied in terms of type, which uses the scientometric approach to review scientific documents. In the current research, the social network analysis method has been used to analyze and explain both vocabulary and authorship of related studies in the entire network. In the initial phase of the methodology, data was retrieved from the Scopus database, followed by stages of refining concepts, and ultimately, the conclusive data was scrutinized utilizing algorithms grounded in social network analysis through VOSviewer software.

Results: The findings revealed that among 93 scholarly works and 191 authors, countries like South Africa, England, and the United States exhibited the highest number of publications, with scholars such as Madziohendila, Van Niekerk, Asha, and Banda receiving notable references. Furthermore, the intellectual cluster associated with Chakwizera demonstrated the highest density within the network. Also, the results of this study showed that researches on integrated development planning have been carried out from different dimensions and in diverse and related ecosystems in such a way that it covers different levels and links from urban to rural spaces. Analysis of word co-occurrence also brought to light 6 distinct research clusters within the scope of integrated development planning studies, focusing on aspects like comprehensiveness, urban planning, local governance, participation, sustainable development, and spatial justice.

Conclusions: The insights garnered from scrutinizing the knowledge network and visualizing its structure in this study could potentially yield significant advancements in adopting a comprehensive, rational, and expert-driven approach to socio-political planning, thereby opening up new avenues for further study and implementation.

Cite this article: Garakani, Seyed Amirhossein., Moghiminejad, Firoozeh., & Sulaimany, Adel., Amiri, Sajad. (2024). Systematic Analysis of the Knowledge Network for Integrated Development Planning in Rural Areas. *Space Economy and Rural Development*, 13 (47), 91-108. http//doi.org/10.61186/serd.13.1.7

© The Author(s).
Publisher: Kharazmi University.
DOI: http//doi.org/10.61186/serd.13.1.7

[Downloaded from c4i2016.khu.ac.ir on 2026-11-08]
[DOR: 20.1001.1.23222131.1403.13.47.6.9]
[DOI: 10.61186/serd.13.1.7]

EXTENDED ABSTRACT

Introduction

Integrated rural development planning is the result of a series of different developments in planning, economy, politics and sociology in the last decade, which has become necessary due to globalization and decentralization on a local or regional scale. This type of thinking mechanism planning It is based and problem-oriented and seeks to answer the three basic questions of what, why and how in a people-oriented and place-oriented framework and deals with this issue with integrated rationality. Planning issues and problems have emerged at the national level. The examination and evaluation of the ecosystem within the realm of global studies pertaining to integrated development planning hold significant importance, specifically in light of institutional pluralism, aimed at mitigating disparities in rural areas. Numerous insights can be gleaned from research outcomes and strategies in the realm of development and rural progress. Hence, the primary objective of the present study is to methodically scrutinize the knowledge network concerning integrated development planning by scrutinizing the co-occurrence network of terminologies and collaborative authorship within this domain, in order to uncover patterns of knowledge, origins, and their limitations.

Method

This research is applied in terms of type, which uses the scientometric approach to review scientific documents. In the current research, the social network analysis method has been used to analyze and explain both vocabulary and authorship of related studies in the entire network. In the initial phase of the methodology, data was retrieved from the Scopus database, followed by stages of refining concepts, and ultimately, the conclusive data was scrutinized utilizing algorithms grounded in social network analysis through VOSviewer software.

Results

The findings revealed that among 93 scholarly works and 191 authors, countries like South Africa, England, and the United States exhibited the highest number of publications, with scholars such as Madziohendila, Van Niekerk, Asha, and Banda receiving notable references. Furthermore, the intellectual cluster associated with Chakwizera demonstrated the highest density within the network. Also, the results of this study showed that researches on integrated development planning have been carried out from different dimensions and in diverse and related ecosystems in such a way that it covers different levels and links from urban to rural spaces. Analysis of word co-occurrence also brought to light six distinct research clusters within the scope of integrated development planning studies, focusing on aspects like comprehensiveness, urban planning, local governance, participation, sustainable development, and spatial justice.

Conclusion

The insights garnered from scrutinizing the knowledge network and visualizing its structure in this study could potentially yield significant advancements in adopting a comprehensive, rational, and expert-driven approach to socio-political planning, thereby opening up new avenues for further study and implementation.

[Downloaded from c4i2016.khu.ac.ir on 2026-11-08]

[DOR: 20.1001.1.23222131.1403.13.47.6.9]

[DOI: 10.61186/serd.13.1.7]

دانشگاه خوارزمی

اقتصاد فضا و توسعه روستایی

شاپا الکترونیکی: ۴۷۶X- ۲۵۸۸

Homepage: https://khu.ac.ir

تحلیل سیستماتیک شبکه دانش برنامه‌ریزی توسعه یکپارچه روستایی

سجاد امیری[۱] | سید امیرحسین گرکانی[۲] | عادل سلیمانی[۳] | فیروزه مقیمی نژاد[۴]✉

۱. استادیار پژوهشی، پژوهشکده سوانح طبیعی، تهران، ایران. رایانامه: samiri@ut.ac.ir

۲. دانشیار گروه معماری، دانشکده معماری و شهرسازی، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران. رایانامه: garakani@ndri.ac.

۳. گروه آموزش جغرافیا، دانشگاه فرهنگیان، تهران، ایران. رایانامه: Adelsulaimany@gmail.com

۴. نویسنده مسئول، دکتری منابع طبیعی و کارشناس پژوهشی پژوهشکده سوانح طبیعی، تهران، ایران. رایانامه: fmoghimi_66@ut.ac.ir

اطلاعات مقاله

نوع مقاله:
مقاله پژوهشی

تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۱۱/۱۱
تاریخ بازنگری: ۱۴۰۲/۱۲/۱۷
تاریخ پذیرش: ۱۴۰۲/۱۲/۲۲
تاریخ انتشار: ۱۴۰۳/۰۳/۳۰

کلیدواژه‌ها:
تحلیل شبکه اجتماعی،
توسعه یکپارچه،
علم سنجی،
منظومه‌ها،
نقشه دانش.

چکیده

هدف: برنامه‌ریزی توسعه یکپارچه روستایی، نتیجه مجموعه ای از تحولات مختلف برنامه ریزی، اقتصاد، سیاست و جامعه شناسی در دهه ای اخیر است که به دلیل جهانی شدن و تمرکززدایی در مقیاس محلی یا منطقه ای ضرورت تبیین یافته است، این گونه از برنامه‌ریزی سازوکاری تفکر مبنا و مساله محور است و به دنبال پاسخگویی به سه سوال اساسی چیستی، چرایی و چگونگی در یک چارچوب مردم محور و مکان محور است و با عقلانیت یکپارچه به این موضوع می پردازد برنامه‌ریزی توسعه یکپارچه روستایی، براساس تحولات فکری- نظری دهه های اخیر و مسائل و مشکلات برنامه ریزی در سطح ملی ظهور یافته است. برنامه ریزی واکاوی و تحلیل زیست بوم مطالعات جهانی در حوزه برنامه ریزی توسعه یکپارچه، به دلیل تکثرگرایی نهادی جهت محرومیت‌زدایی تک ساحتی در نقاط روستایی کشور از اهمیت ویژه‌ای برخودار است، در این میان بررسی دانش علمی پژوهشی و حجیم تولید شده جهانی، می تواند حاوی درس آموخته‌های زیادی برای پژوهش‌ها و اقدامات آبادانی و پیشرفت روستایی باشد. بنابراین هدف کلی پژوهش حاضر، تحلیل سیستماتیک شبکه دانش در زمینه برنامه‌ریزی توسعه یکپارچه با مرور شبکه هم‌رخدادی واژگان و هم‌نویسندگی در این حوزه است تا روندهای دانش، منابع و کمبودهای آن آشکار شود.

روش پژوهش: این تحقیق از نظر نوع کاربردی بوده که از رویکرد علم سنجی برای بررسی مستندات علمی استفاده نموده‌است. در پژوهش حاضر، از روش تحلیل شبکه اجتماعی برای تحلیل و تبیین هم واژگانی و هم نویسندگی مطالعات مرتبط در کل شبکه بهره گرفته شده‌است. در گام اول روش کار، داده ها از پایگاه اطلاع‌رسانی اسکوپوس استخراج گردید، سپس مرحله‌های پالایش مفهومی انجام و بر مبنای اهداف پژوهش، داده‌های نهایی با بهره‌گیری از الگوریتم‌های مبتنی بر تحلیل شبکه‌ی اجتماعی در نرم افزار VOSviewer مورد واکاوی قرار گرفت.

یافته‌ها: نتایج حاکی از آن بود که از ۹۳ پژوهش علمی و ۱۹۱ نویسنده، کشورهای آفریقای جنوبی، انگلستان و آمریکا دارای بیشترین انتشارها بوده و نویسندگانی نظیر مادزیوهندیلا، ون نیکرک، آشا و باندا بالاترین بیشترین ارجاع‌ها را داشته‌اند. همچنین خوشه‌ی فکری چاکویزرا، دارای بیشترین تراکم شبکه بود. همچنین نتایج این مطالعه نشان داد که پژوهش‌های برنامه‌ریزی توسعه یکپارچه از ابعاد مختلف و در زیست بوم‌های متنوع و مرتبطی انجام شده‌است به گونه‌ای که سطوح و پیوندهای مختلفی از فضاهای شهری تا روستایی را نیز در برگرفته‌است. تحلیل هم رخدادی واژگان نیز، ۶ خوشه‌ی پژوهشی در مطالعات برنامه‌ریزی توسعه یکپارچه مرتبط با واژه‌های جامعیت، برنامه ریزی شهری، حکمرانی محلی، مشارکت، توسعه پایدار و عدالت فضایی را آشکار ساخت.

نتیجه‌گیری: یافته‌های تحلیل شبکه دانش و ترسیم نقشه آن در این مطالعه می‌تواند دستاوردهای ارزشمندی برای تحقق رویکرد عقلانی-تخصصی به برنامه‌ریزی سیاسی- اجتماعی داشته باشد و افق‌های نوین مطالعاتی و اجرایی را به روی آنان بگشاید.

استناد: گرکانی، سید امیرحسین؛ مقیمی‌نژاد، فیروزه؛ سلیمانی، عادل؛ و امیری، سجاد (۱۴۰۳). تحلیل سیستماتیک شبکه دانش برنامه‌ریزی توسعه یکپارچه روستایی. *اقتصاد فضا و توسعه روستایی*، ۱۳ (۴۷)، ۱۰۸-۹۱. http//doi.org/10.61186/serd.13.1.7

ناشر: دانشگاه خوارزمی.

© نویسندگان.

[Downloaded from c4i2016.khu.ac.ir on 2026-11-08]
[DOR: 20.1001.1.23222131.1403.13.47.6.9]
[DOI: 10.61186/serd.13.1.7]

مقدمه

عبور از رویکردهای سنتی کنونی و دقت نظر در عناصر برنامه‌های موفق جهانی (رضایی و نگین ناجی، ۱۳۹۴) به دلیل ناکارآمدی رهیافت‌های سنتی برنامه‌ریزی در حل معضلات منطقه‌ای که به طور عمده دچار جبریت کالبدی بودند، بهره‌گیری از رهیافت‌های کارآمدتری همچون برنامه‌ریزی فضایی راهبردی، در حل مشکلات منطقه‌ای و بازتنظیم روابط درون آن برای اهداف و مقاصد مختلف برنامه‌ریزی را اهمیتی مضاعف بخشیده‌است، چرا که به زعم سعیدی (۱۳۸۹) بازآرایی ساختاری- کارکردی روابط منطقی بین محیط، فضا و توسعه ضرورتی اجتناب ناپذیر دارد، در این راستا برنامه‌ریزی فضایی راهبردی به مثابه شیوه برنامه‌ریزی بلند مدتی که بخش عمومی آن را هدایت می‌کند تاکید خاصی بر ابعاد فضایی در سطوح منطقه‌ای دارد و به اصول پایداری و یکپارچه نگری در توسعه محلی و روستایی در قالب رهیافت برنامه‌ریزی فضایی راهبردی توجه ویژه‌ای دارد که این مهم، متضمن توسعه هماهنگ در ابعاد مختلف می‌باشد تا تحقق اهداف توسعه پایدار و متوازن مقدور گردد (شریف زادگان و مومنی، ۱۳۹۱).

هدف برنامه‌ریزی توسعه یکپارچه، هماهنگ کردن تلاش‌های تمام سطوح دولت به منظور بهبود کیفیت زندگی ساکنان در یک منطقه خاص است که بر اساس نیازها و اولویت‌های جامعه، با فرصت‌هایی برای مشارکت جوامع محلی در شناسایی فوری ترین نیازها، تدوین می‌گردد (مموخره و مایر[1]،۲۰۲۳). در واقع توسعه یکپارچه به مفهوم یکجانگری به ارتباط منطقی فضایی-زمانی بین بخش‌ها در برنامه‌ریزی‌های محیطی، اقتصادی، اجتماعی و کالبدی است که قاعدتا بر مشارکت فعال مردمی و مدیریت واحد ناحیه‌ای تاکید می‌ورزد. افزون بر این، توجه لازم به تعامل اثرگذار عرصه‌های روستایی و شهری در این چارچوب پیوسته مورد تاکید است، زیرا در غیر این صورت، آنچه اتفاق افتد، نه به نفع مراکز روستایی و نه یاور کانون‌های شهری خواهد بود (زمانی و همکاران، ۱۳۹۸).

در این میان، گستره مفهومی و استنباطی اصطلاح برنامه‌ریزی توسعه یکپارچه به تفاسیر متفاوت این واژه، اشاره دارد که رویکردهای اجرایی مختلفی را در اقصی نقاط کشور زایش نموده‌است. بنابراین شناخت پویش علمی سایر کشورهای در این زمینه می‌تواند در پیاده سازی و ارزیابی خط مشی برنامه‌ریزی توسعه یکپارچه و شاخص‌سازی مولفه‌های آن اثربخش باشد (شانه‌سازاده و الماسی،۱۴۰۰؛ ملائودزی و همکاران[2]، ۲۰۲۳) و این رویکرد در سطح سکونتگاه‌های روستایی به واسطه فراوانی و پراکنش زیاد روستاها در پهنه سرزمینی، مهاجرت ها و اثرات نامتعارف آن و آسیب پذیری نواحی روستایی در مقابل مخاطرات متنوع و مختلف (جعفری و همکاران، ۱۳۹۹)، ضروری بیشتری دارد.

در این راستا هرچند برنامه آبادانی و پیشرفت منظومه‌های روستایی، به منظور توسعه پایدار سکونتگاه‌های روستایی از طریق انتظام فضایی منظومه‌های روستایی در قالب شبکه‌های محلی و ناحیه‌ای و با تاکید بر روابط و پیوندهای روستایی-شهری و ترغیب حکمروایی محلی از طریق مشارکت مردمی و همچنین، تقویت روابط و مناسبات کارآمد اجتماعی-اقتصادی واحدهای سکونتگاهی منظومه در حال اجراست و این برنامه با محوریت فعال سازی چرخه تولید در فضاهای روستایی و ایجاد اشتغال و کارآفرینی نقش مهمی در برون رفت از بحران توسعه روستایی داشته است (گرکانی، مهدوین و حضرتی، ۱۴۰۲). اماکارآمدی منظومه‌ها به عنوان مناطق کارکردی نه تنها در گرو تعیین اندیشه تقسیماتی است، بلکه اصلاح زیرساخت‌ها، سرمایه گذاری‌های مرتبط و پشتیبانی موثر در تخصیص امکانات و اعتبارات، شرط تعامل متناسب و کارکردپذیری واحدهای سکونتگاهی موجود در سطح منظومه‌ها است (محمودی و همکاران، ۱۳۹۸).

در عین حال فراوانی ظهور دانش جهانی احصا شده در زمینه برنامه‌ریزی توسعه یکپارچه مستلزم بازسازماندهی، انسجام بخشی، تدبر و تامل است چرا که از منظر باب الحوائجی و همکاران(۱۳۹۳)، اطلاعات ماهیتی"هرج و مرج طلب " و آشفته دارد. اطلاعات قادر نیست خودش را انسجام منظم ببخشد و تمایل به بی‌نظمی دارد. لذا چنانچه اطلاعات به سبکی ویژه سازماندهی نشود، "هرج و مرج" دانشی ایجاد خواهد شد، بنابراین این زیست بوم نیازمند تامل و بررسی ساختارمند و منظم است. یکی از سبک‌های مرور

[1] - Mamokhere & Meyer

[2] - Mulaudzi, Francis, Zuwarimwe & Chakwizira

[Downloaded from c4i2016.khu.ac.ir on 2026-11-08]
[DOR: 20.1001.1.23222131.1403.13.47.6.9]
[DOI: 10.61186/serd.13.1.7]

منظم و سیستماتیک مطالعات برنامه ریزی توسعه یکپارچه، بررسی نقشه دانش با رویکرد تحلیل هم رخدایی واژگان کلیدی و شبکه نویسندگان است و حداقل خروجی آن رفع ابهام از زیست بوم در هم تنیده و گسترده‌ی مطالعات این حوزه، برای راهنمایی نویسندگان و توان افزایی پژوهشگران در بررسی ادبیات و پیشنینه تحقیقات است. لذا هدف کلی پژوهش حاضر تحلیل شبکه دانش برنامه‌ریزی توسعه یکپارچه، به مثابه گزیداری جامع در برنامه‌ریزی منطقه‌ای است.

پیشینه پژوهش

۱. پیشینه نظری

برنامه‌ریزی توسعه یکپارچه روستایی، نتیجه مجموعه‌ای از تحولات مختلف برنامه ریزی، اقتصاد، سیاست و جامعه شناسی در دهه‌ای اخیر است که به دلیل جهانی شدن و تمرکززدایی در مقیاس محلی یا منطقه‌ای ضرورت تبیین یافته است، این گونه از برنامه‌ریزی سازوکاری تفکر مبنا و مساله محور است و به دنبال پاسخگویی به سه سوال اساسی چیستی، چرایی و چگونگی در یک چارچوب مردم محور و مکان محور است و با عقلانیت یکپارچه به این موضوع می‌پردازد برنامه‌ریزی توسعه یکپارچه روستایی، براساس تحولات فکری- نظری دهه‌های اخیر و مسائل و مشکلات برنامه‌ریزی در سطح ملی ظهور یافته‌است. در واقع نظریه‌های برنامه‌ریزی گسترده‌ای در طول نیم قرن اخیر شکل گرفته‌است که در آن ها تاکید اصلی بر تعریف سازوکارهایی است که مردم به ویژه کسانی که در خارج از دایره قدرت قرار گرفته‌اند، به لحاظ دانشی و بینشی توسعه یابند و در نظام های تصمیم گیری و اجرای برنامه ها دخالت موثر داشته باشند (داداش‌پور و علی دادی،۱۳۹۴). نظریه‌های برنامه‌ریزی تعاملی، برنامه‌ریزی مشارکتی (نادری و ویسی، ۱۳۸۱)، برنامه‌ریزی وکالتی (ملک پوراصل و موسوی خورشیدی، ۱۴۰۱). برنامه‌ریزی میانجی، برنامه‌ریزی ارتباطی (افتخاری و بهزاد نسب، ۱۳۸۳) و برنامه‌ریزی رادیکال از مهم ترین نظریه‌هایی هستند که رویکردی سیاسی و اجتماعی دارند.

در رویکرد سیاسی و اجتماعی، برنامه‌ریزی فعالیتی کاملا تخصصی نیست که در اختیار گروه محدودی از برنامه ریزان باشد، بلکه موضوعات برنامه‌ریزی، اهداف برنامه ریزی، فرآیندهای برنامه‌ریزی، ارزیابی و بازخورد از مهم ترین حوزه‌هایی است که باید در فرآیندی گفتمانی بین برنامه ریزان، متخصصین و مردم مورد توافق عمومی قرار گیرد. در عین حال رویکرد جامع عقلانی به برنامه‌ریزی از دهه ۱۹۶۰ به بعد، به دلایل مختلف از جمله صلب بودن، فرآیند برنامه‌ریزی ، جامعیت برنامه‌ریزی و در نتیجه عدم کارآمدی در حوزه‌های مختلف، عدم توجه به بسترهای برنامه‌ریزی ، عدم توجه به سازوکارهای سیاسی و اجتماعی، نادیده انگاشتن مردم به عنوان اصلی‌ترین کنش گران و مخاطبان برنامه‌ریزی پیشنهادات کالبدی و اقتصادی به کلیه‌ی نیازهای پیچیده انسانی و دیگر عوامل، مورد نقد قرار گرفت. لذا در رویکرد جدید برنامه‌ریزی کنشی سیاسی، فرآیندی اجتماعی، سازوکاری گفتمانی، رویه‌ای عادلانه، اقدامی ساختارشکنانه، مداخله ای انسان گرایانه و هنجاری است که مردم محوری و مکان محوری مبنای شکل گیری و تداوم آن است (داداش پور و علی دادی، ۱۳۹۸). بنابراین اگر چه برخی از نظریه پردازان برنامه‌ریزی معتقدند که از دهه ۱۹۷۰ نظریه‌ی برنامه‌ریزی به مجموعه ای از نظریات گوناگون تفکیک شده است (ملک پوراصل و موسوی خورشیدی، ۱۴۰۱)، اما با توجه به تغییر تلقی از عقلانیت و جامعیت در اثر تحولات متعدد در بستر زمانی- مکانی، نظریه‌ی برنامه‌ریزی توسعه یکپارچه، و در واقع حاصل تکوین نظریه‌های برنامه‌ریزی عقلانی از دهه ۱۹۶۰ به این سو است.

۲.پیشینه تجربی

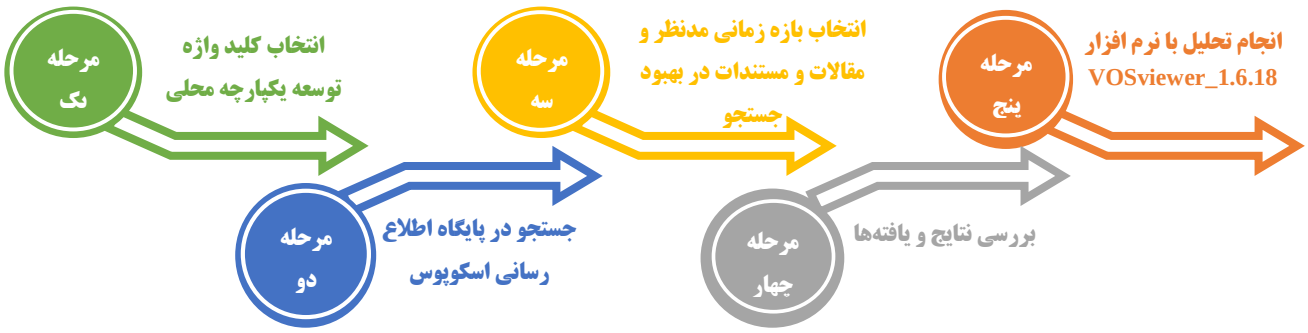
در زیست بوم مطالعات حوزه توسعه یکپارچه، پژوهش های متنوعی انجام شده است برای مثال، جورنبیان و همکاران (۱۴۰۲) در تحقیقی تحت عنوان تحلیل شبکه‌ای یکپارچگی فضایی نظام سکونتگاهی بخش مرکزی شهرستان تنکابن در یافتند که شبکه سکونتگاهی و الگوی فضایی جریان‌های مردم، کالا و خدمات، سرمایه و محصول از حالت ابتدایی و نخستین خود که متمرکز در یک یا دو سکونتگاه بوده؛ فاصله گرفته و به سمت الگوی توسعه غیرمتمرکز در حال حرکت است. در این روند، روابط تکمیل کنندگی عملکردی شهرها و روستاها در الگوی سکونتگاهی قلمرو جغرافیایی مورد مطالعه در حال ظهور بودند. در عین حال نتایج پژوهش رضایی و همکاران (۱۴۰۲) با عنوان چارچوب مفهومی برنامه ریزی توسعه منظومه روستایی مبتنی بر نگرش خبرگان

[Downloaded from c4i2016.khu.ac.ir on 2026-11-08]
[DOR: 20.1001.1.23222131.1403.13.47.6.9]
[DOI: 10.61186/serd.13.1.7]

دانشگاهی و اجرایی بیانگر آن است که حفاظت از منابع طبیعی- بوم شناختی محدود، سرمایه انسانی- اجتماعی، اقتصاد شبه درون زای روستایی، عدالت فضایی، یکپارچگی فضایی و حکمروایی خوب روستایی اصول محتوایی و یکپارچه بودن، مشارکت اجتماع محلی، فضایی بودن، تدریج گرایی و همزمانی تهیه و اجرا، اصول فرایندی هستند که چارچوب مفهومی برنامه ریزی توسعه منظومه روستایی را شکل داده‌اند. بنابراین می توان گفت هرگونه پایداری در روند توسعهٔ روستایی، مستلزم نگرشی یکپارچه در قالب پارادایم فضایی است و این مهم میسر نخواهد شد، مگر با رویکردی مبتنی بر شبکه‌های منطقه‌ای در قالب پویش ساختاری ـ کارکردی (سعیدی،۱۳۹۴). بدون شک عدم در نظر نگرفتن دیدگاه توسعه یکپارچه محلی در برنامه ریزی ها پیامدهایی مختلفی به دنبال خواهد داشت نمونه این پیامدها را می توان در ارزیابی ظرفیت مدیریت یکپارچه توسعه گردشگری شهرستان کاشان نشان داد که چالش هایی نظیر نبود تعامل و هماهنگی بین عناصر و بخش‌های مدیریتی گردشگری را در پی داشته اشت (صابری و همکاران، ۱۳۹۸). بنابراین می توان گفت تحلیل پیشران های موثر بر اجرای طرح آبادانی و پیشرفت منظومه روستایی به مثابه مصادقی از برنامه ریزی توسعه یکپارچه محلی در سطح کشور، امری ضروری است چرا که موجب بهبود حکمروایی محلی از طریق مشارکت مردمی و همچنین، تقویت روابط و مناسبات کارآمد اجتماعی-اقتصادی واحدهای سکونتگاهی منظومه می‌شود (گرکانی و همکاران،۱۴۰۲).

۳.مدل مفهومی

انجام این مطالعه مستلزم طی مراحلی بود که می‌توان مدل مفهومی پژوهش حاضر را به صورت فرآیندی در قالب شکل زیر ارائه نمود:

شکل۱.مدل مفهومی پژوهش حاضر

روش‌شناسی پژوهش

بررسی اسناد و پیشینه‌های موجود یا مرور ادبیات موضوع یکی از مراحل مهم انجام هر فعالیت پژوهشی به شمار می‌رود. در این زمینه داده‌های علم‌سنجی برای شناسایی و مطالعه روند دگرگونی‌های هر موضوع علمی، نافع خواهد بود. علم‌سنجی، سنجش و تحلیل علم است. علم‌سنجی در عمل، بیشتر با استفاده از روش‌های کتاب‌سنجی انجام می‌شود و مبتنی بر تحلیل استنادی است. در این حوزه بر اساس روش تجزیه و تحلیل هم رخدادی[1] واژگان و هم نویسندگی[2] مستندات پژوهی می‌توان موضوعات علمی پرطرفدار و شبکه نویسندگان را احصا و پیوندهای میان آن‌ها را با تحلیل شبکه آشکار نمود. در این مطالعه، از ترسیم نقشه دانش، به مثابه یکی از روش‌های اثربخش برای بررسی وضعیت موجود علم و نمایش بهینه‌ی روابط و جریان‌ها، جهت تحلیل انبوه مطالعات برنامه‌ریزی توسعه یکپارچه بهره گرفته شد. تامل در نقشه‌ی دانش می‌تواند منابع و روند شکل‌گیری دانش و محدودیت‌ها و چالش های آن را تبیین نماید؛ و با سازماندهی حوزه‌های اصلی، اطلاعات مورد نیاز درمورد هر زیرحوزه را دراختیار پژوهشگران

[1] - Co-occurrence
[2] - Co-authorship

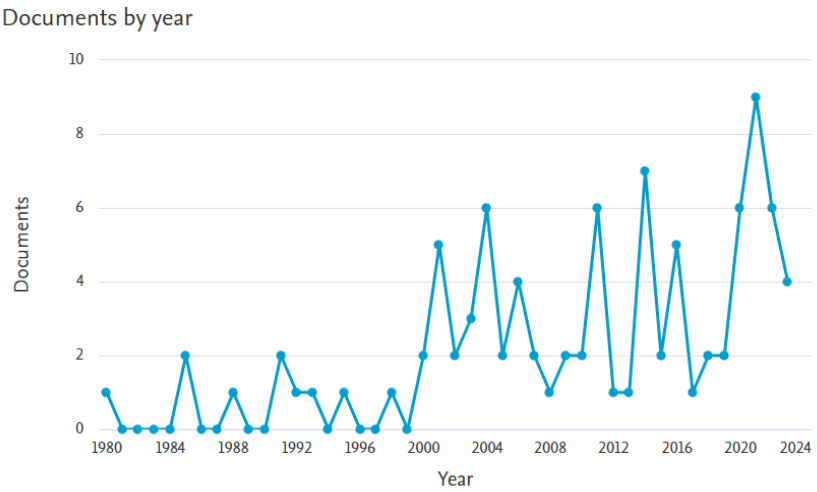
[Downloaded from c4i2016.khu.ac.ir on 2026-11-08]
[DOR: 20.1001.1.23222131.1403.13.47.6.9]
[DOI: 10.61186/serd.13.1.7]

قرار دهد (علیپور حافظی و همکاران، ۱۳۹۶). یکی از مناسب‌ترین و مطلوب‌ترین پایگاه‌های داده‌ها در این زمینه پایگاه اطلاع‌رسانی اسکوپوس می‌باشد که کامل‌ترین آرشیوهای پژوهش‌های علمی را نمایه می‌کند و پوشش تخصصی و دقیق‌تری از سایر پایگاه‌ها ارائه می‌نماید (فالاگاس و همکاران[1]،۲۰۰۸)، این تحقیق از نظر نوع کاربردی بوده که از رویکرد علم سنجی برای بررسی مستندات علمی استفاده نموده‌است. در پژوهش حاضر، از روش تحلیل شبکه اجتماعی برای تحلیل و تبیین هم واژگانی و هم نویسندگی مطالعات مرتبط در کل شبکه بهره گرفته شده‌است. در این راستا در گام اول، به روش تمام شماری، فراداده‌های کلیه مستندات علمی- پژوهشی (ازجمله مقاله‌ها و کتب) مرتبط با کلیدواژه برنامه‌ریزی توسعه یکپارچه به زبان انگلیسی درج شده در عنوان، چکیده و کلیدواژه های پایگاه اسکوپوس از سال ۱۹۸۰ میلادی تا پایان دسامبر ۲۰۲۳ میلادی، طی چند مرحله استخراج شد و واژه‌ای غیرمرتبط پالایش و حذف گردید. سپس، مرحله‌های داده آمایی براساس راهنمای نرم افزار VOSviewer_1.6.18 صورت گرفت و بر مبنای هدف کلی پژوهش داده‌های نهایی با بهره گیری از الگوریتم‌های مبتنی بر رویکرد تحلیل شبکه اجتماعی واکاوی و تحلیل شد. نرم افزار VOSviewer_1.6.18 کارکرد اثربخشی در پردازش داده‌های حجیم و ترسیم بصری شبکه‌ها به صورت ساختارمند دارد و خروجی آن می‌تواند عناوین پرطرفدار و موضوعات موجود زیست بوم‌های گسترده را با شفافیت خاصی در دنیای انتزاعی و حجیم واژگان و نویسندگان آشکار سازد (دانتو و همکاران، ۲۰۲۰[2]) برای گردآوری داده‌ها از پایگاه اسکوپوس، از معادل انگلیسی واژه کلیدی یعنی برنامه‌ریزی توسعه یکپارچه [3]استفاده شد.

یافته‌های پژوهش

۱. پراکنش اسناد علمی مرتبط با برنامه ریزی توسعه یکپارچه: از آغاز تاکنون

نیازمندی‌های علمی- اجرایی به منظور محرومیت زدایی در پهنه سرزمینی، توجه خاصی به موضوع برنامه‌ریزی توسعه یکپارچه در زیست بوم برنامه‌ریزی منطقه ای را ایجاد نموده‌است. شکل ۲موید آن است که انتشار اسناد علمی مرتبط با حوزه برنامه‌ریزی توسعه یکپارچه به شکل سریعی در حال گسترش می باشد. جستجوی ۹۳ سند علمی احصا شده ذیل کلید واژه‌ی برنامه ریزی توسعه یکپارچه در پایگاه اسکوپوس بیانگر آن است که رشد کمی و سریعی در مطالعات حوزه برنامه‌ریزی توسعه یکپارچه، به ویژه در هزاره جدید رخ داده است. نمودار زیر روند انتشار اسناد علمی مربوط به برنامه‌ریزی توسعه یکپارچه را ارائه نموده که بیانگر گسترش و توسعه سریعتر مطالعات این حوزه در ابتدای سال ۲۰۰۱ میلادی می‌باشد.

[1] - Falagas, Pitsouni, Malietzis, & Pappas
[2] - Donthu, Kumar, & Pattnaik.
[3] - Integrated development planning

[Downloaded from c4i2016.khu.ac.ir on 2026-11-08]
[DOR: 20.1001.1.23222131.1403.13.47.6.9]
[DOI: 10.61186/serd.13.1.7]

شکل۲.روند انتشار اسناد معتبر مرتبط با برنامه ریزی توسعه یکپارچه از سال ۱۹۸۰ تاکنون، (مأخذ: اسکوپوس،۲۰۲۳[1])

همان گونه که در نمودار فوق نمایان است نشر اسناد مرتبط با مطالعات برنامه ریزی توسعه یکپارچه از ابتدای ۲۰۰۱ میلادی از نظر فراوانی، رشد زیادتری را نشان می‌دهد. به نظر می‌رسد که مبحث برنامه‌ریزی توسعه یکپارچه از ابتدای هزاره به پژوهش‌های برنامه‌ریزی منطقه‌ای اضافه شده‌است. به عبارت دیگر، محققان برنامه‌ریزی منطقه‌ای به مطالعه بررسی برنامه‌ریزی توسعه یکپارچه در جوامع محلی گرایش پیدا نموده‌اند. روند نزولی ناچیزی که در پایان نمودار بعد از سال ۲۰۲۴ مشاهده می‌شود ناشی از گردآوری اطلاعات بوده؛ و نشان می‌دهد که بانک‌های اطلاعاتی این حوزه درحال تکمیل مرحله‌های نمایه نویسی است. در واقع روند رشد مستندات پژوهشی مرتبط با برنامه‌ریزی توسعه یکپارچه دربازه زمانی چهل سال اخیر، دو مرحله‌ی پژوهش‌های اولیه (۲۰۰۰-۱۹۸۰)، توسعه سریع و نسبتا پایدار (۲۰۲۳-۲۰۰۱) را تجربه نمایان نموده‌است (شکل۱).

در مرحله پژوهش‌های اولیه، تحقیقات محدود و همکاری‌ها کم و موضوع تحقیق نسبتاً تازه بود به گونه‌ای که واژه برنامه‌ریزی توسعه یکپارچه تنها در پژوهش‌های برنامه‌ریزی منطقه‌ای رواج یافت در ادامه، زیست بوم مطالعات این حوزه با تحقیقی تحت عنوان "ادغام در چه؟ تاملی در برنامه‌ریزی توسعه برای زنان" توسط بولدینگ[2] (۱۹۸۰) و سپس با مطالعه فاروغ[3] (۱۹۸۱) با عنوان، جمعیت، منابع انسانی و برنامه ریزی توسعه به سمت رویکردی یکپارچه شروع شد این مقاله با ۱۹۶ ارجاع در اسکوپوس به شکل‌گیری فاز توسعه بیشتر کمک کرد. بنابراین در این مرحله جهت گیری پژوهش‌های برنامه‌ریزی توسعه یکپارچه از علوم جغرافیایی به برنامه‌ریزی تغییر نموده و در مرحله بعد به پژوهش‌های علوم اجتماعی جاری گردید، در علم جغرافیا نیز مفهوم برنامه‌ریزی توسعه یکپارچه ابتدا در زمینه مطالعات زنان و جمعیت شناسی ظاهر شد سپس به حوزه برنامه‌ریزی منطقه‌ای و پایدار تعمیم داده شد، هر چند روند و تقسیم بندی فوق الذکر پویا و دینامیک بوده و مرزهای مطالعاتی مدام در حال رشد و بازنگری و همپیوندی[4] مداوم و متنوع است.

۲. بررسی نقشه هم رخدادی واژگان کلیدی پژوهش های برنامه ریزی توسعه یکپارچه

تصویر نقشه واژگان کلیدی برگرفته از عنوان، چکیده و کلیدواژه‌های مندرج در همه‌ی مستندات پژوهی(به زبان انگلیسی) نمایه شده در پایگاه اسکوپوس در شکل ۱ ارائه شده است. ابتدا از ۵۸۷ واژه به کار رفته در عنوان، چکیده و کلیدواژه مطالعات علمی و براساس شمارش کامل واژگانی که بیش از ۳ بار تکرار شده بودند و پس از حذف واژگان نامتعارف قریب به ۴۱ کلمه برگزیده شناسایی گردید.

شکل ۱ نتیجه ترسیم پیوندهای این واژگان در مطالعات مذکور می‌باشد. گره بزرگ میانی بیانگر واژه کلیدی برنامه‌ریزی توسعه یکپارچه است و در فاصله نزدیک گره‌های به نسبت کوچکتری تحت عنوان واژه حکمروایی محلی، مشارکت جوامع محلی، یکپارچگی، توسعه پایدار، برنامه ریزی و توسعه منطقه ای و .. برقرار است هرچند در شبکه ارتباطی کلیدواژه برنامه‌ریزی توسعه یکپارچه با گره‌های درشت دیگری باید به عناوینی نظیراقتصاد محلی و برنامه ریزی فضایی را نیز توجه نمود. رنگ‌های سبز، قرمز، آبی، بنفش، فیروزه‌ای و زرد هر یک بیانگر خوشه‌ها و دسته‌های از روابط و تعامل اند. از طرفی پیوند مستقیم برنامه‌ریزی توسعه یکپارچه با واژگان مندرج در شکل زیر، بررسی گردید. جدول زیر خروجی تحلیل شبکه هم رخدادی واژگان کلیدی را در قالب خوشه‌های احصاء شده با برنامه‌ریزی توسعه یکپارچه را ارائه می‌دهد.

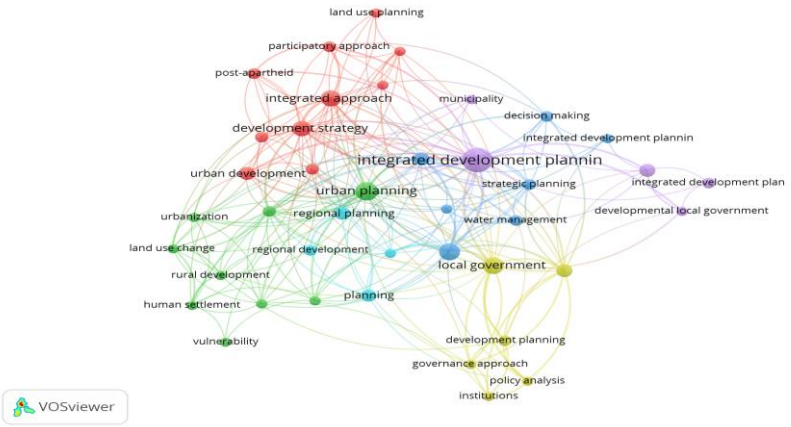
[1] - Scopus
[2] - Boulding
[3] - Farooq1
[4] - Nexus

[Downloaded from c4i2016.khu.ac.ir on 2026-11-08]
[DOR: 20.1001.1.23222131.1403.13.47.6.9]
[DOI: 10.61186/serd.13.1.7]

جدول۱. خوشه بندی واژهای کلیدی در تعامل با برنامه‌ریزی توسعه یکپارچه منبع: یافته های تحقیق حاضر

خوشه ۱	خوشه ۲	خوشه ۳	خوشه ۴	خوشه ۵	خوشه ۶
۱۰ واژه	۹ واژه	۷ واژه	۶ واژه	۵ واژه	۴ واژه
Development stategy Economic planning Integrated approach Land use planning Local economy Participatory approach Post apartheid sustainability urban development western cape	Climate change Human settlement Integration Land use change Rural development Spatial planning Urban planning Urbanization vulnerability	Decision making Integrated development p Land use Strategic planning Sustainale development Water management Water supply	Development planning Governance approach institutions local governmaent policy analysis public policy	Community participation developmental local gove integrated development p integrated development p municipality	Environmental planning planning regional development regional planning

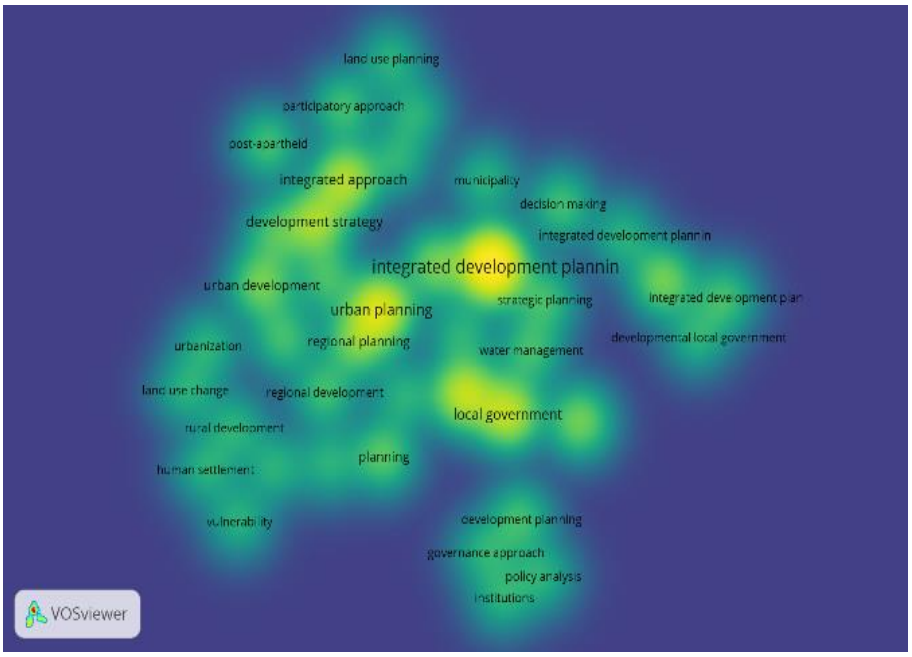
لذا می توان چنین اظهار نمود که مطالعات مرتبط با برنامه‌ریزی توسعه یکپارچه در شش خوشه متفاوت و متمرکز بر واژگان کلیدی خاص انجام شده‌است. خوشه اول شامل ۱۰ واژه مانند استراتژی توسعه، برنامه ریزی اقتصادی، رهیافت تلفیق شده، برنامه ریزی کاربری زمین، اقتصاد محلی، رهیافت مشارکتی، پایداری و .. است که از لحاظ قرابت معنایی و مفهومی، واژگان خوشه اول را می توان ذیل رویکرد یکپارچگی طبقه بندی نمود. خوشه دوم نیز با ۹ واژه شامل تغییرات اقلیمی، سکونتگاه انسانی، ترکیب، تغییر کاربری زمین، برنامه‌ریزی فضایی، آسیب پذیری و .... است. در این خوشه حجم مطالعات، موجب بزرگ شدن گره مطالعات برنامه‌ریزی منطقه‌ای شده است؛ خوشه سوم نیز ۷ واژه شامل، تصمیم گیری، برنامه‌ریزی استراتژیک، توسعه پایدار، برنامه ریزی توسعه یکپارچه، مدیریت آب و .... را شامل شده‌است در این خوشه پژوهش‌های توسعه پایدار، برجسته تر شده است؛ در خوشه چهارم، ۶ واژه‌های، برنامه‌ریزی توسعه، رویکرد حکمرانی، موسسات، دولت محلی، تحلیل سیاستی و... مطرح شده، لذا می‌توان گفت مطالعات مذکور با حوزه حکمرانی محلی پیوند یافته‌است. در خوشه پنجم نیز ۵ واژه شامل، مشارکت جامعه محلی، توسعه حکمرانی محلی،شهرداری و .... را شامل شده‌است در این خوشه پژوهش‌های مشارکتی، محوریت یافته‌است؛ نهایتا در خوشه آخر برنامه‌ریزی محیطی، توسعه و برنامه‌ریزی منطقه‌ای و به نوعی عدالت فضایی را مدنظر دارد. نتایج تصویر ۳ نشان داد که محققان برنامه ریزی منطقه ای کشور، با توجه به ضرورت اتخاذ دیدگاه جامع و مانع در مطالعات حوزه برنامه‌ریزی و اهمیت آن در توسعه پایدار و متوان منطقه‌ای جایگاه برنامه‌ریزی توسعه یکپارچه مدنظر قرار دهند که این امر مستلزم تسلط شناختی مطلوب بر تحقیقات مرتبط با برنامه ریزی توسعه یکپارچه به ویژه در سطح جهانی و با نگاه بین رشته ای است. چرا که در این حوزه دانش جدید و با حجم بالایی تولید شده؛ که نیازمند ترویج و اشاعه بوده و قابلیت به کارگیری در برنامه‌ریزی فضایی و توسعه پایدار و متوازن روستایی را دارد.

شکل۳. نقشه هم رخدادی واژه های کلیدی مرتبط با برنامه ریزی توسعه یکپارچه (منبع: نتایج پژوهش حاضر)

[Downloaded from c4i2016.khu.ac.ir on 2026-11-08]
[DOR: 20.1001.1.23222131.1403.13.47.6.9]
[DOI: 10.61186/serd.13.1.7]

به منظور تبیین بصری و شفاف تر عناوین پژوهش ، از گزینه نقشه چگالی واژگان کلیدی منحصر به فرد در نرم افزار مربوطه بهره گرفته شد چرا که این گزینه برای تجسم کلمه کلیدی نتایج خوشه بندی همزمان کاربرد دارد (شکل۴). در نقشه چگالی خوشه ای، چگالی یک عنصر به تعداد و وزن عناصر اطراف آن وابسته است. هرچه فراوانی همزمانی کلمات کلیدی بیشتر شود موضوعات پژوهشی پرطرفدارتری در حوزه برنامه ریزی توسعه یکپارچه شکل می‌گیرد. در شکل زیر خوشه‌های متراکم و چگال پژوهشی در رابطه با برنامه‌ریزی توسعه یکپارچه ظهور یافته، که مرور واژگان کلیدی هسته آن یعنی یکپارچگی، برنامه‌ریزی شهری، حکمرانی محلی، مشارکت، توسعه پایدار و عدالت فضایی قادر است نشانه‌ای ارزشمند برای مطالعات آینده قلمداد شود.

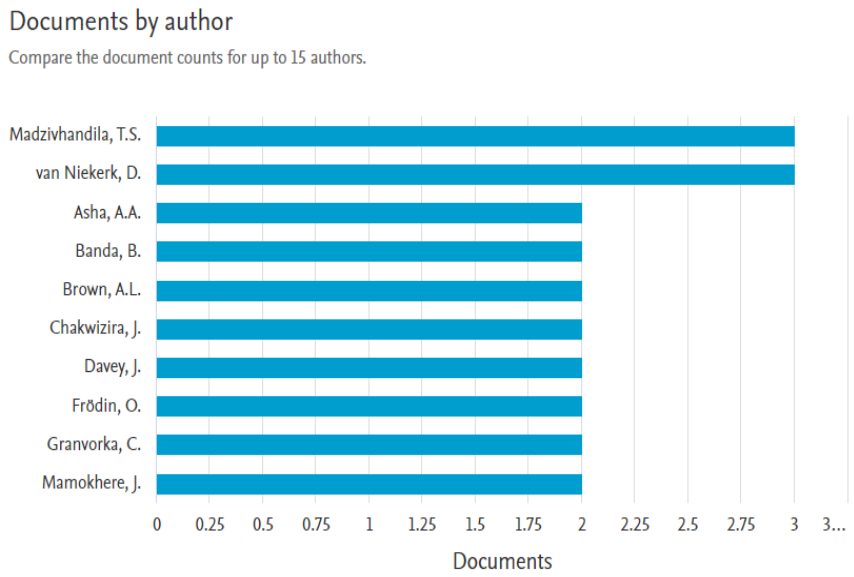
شکل٤. نقشه چگالی واژه های کلیدی مرتبط با برنامه ریزی توسعه یکپارچه (منبع: نتایج مطالعه حاضر)

۳. محققان برتر مطالعات برنامه‌ریزی توسعه یکپارچه

یافته‌های این مطالعه بیانگر آن است که حوزه مطالعاتی فوق الذکر در کشورهای مختلف جهان مورد توجه قرار گرفته‌است. در شکل۵ تعداد پژوهش‌های علمی منتشر شده توسط ۱۰ محقق برجسته به صورت مقایسه‌ای ارائه شده‌است. همانگونه که دیده می شود از نظر شمار، مقاله‌های مادزیوهندیلا[1] و ون نیکرک [2] به ترتیب بیشترین انتشارات علمی در موضوع برنامه ریزی توسعه یکپارچه بوده؛ و آشا[3] وو باندا[4] به ترتیب در جایگاه‌های سوم و چهارم قرار دارند. با توجه به این نمودار بهتر است پژوهشگران حوزه برنامه‌ریزی فضایی در مطالعات مرتبط با برنامه ریزی توسعه یکپارچه به مطالعات پژوهشگران شاخص این حوزه مراجعه کند؛ چراکه در تعریف و تبیین سازه برنامه‌ریزی توسعه یکپارچه تنوع مفهومی و موضوعی وجود دارد و این ابهام و پراکندگی نیازمند سازماندهی است.

1 - Madzivhandila, T.S.
2 - Asha, A.A.
3 - van Niekerk, D.
4 - Banda, B.

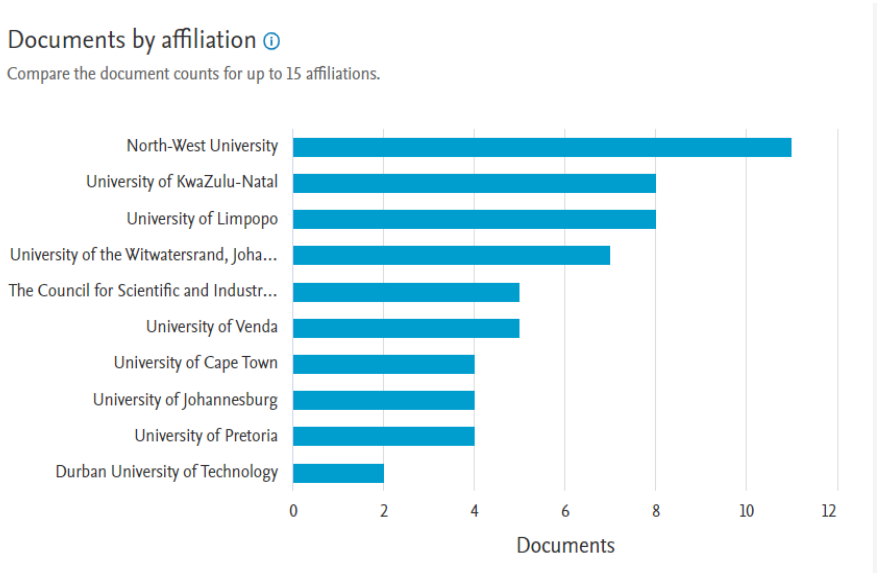
[Downloaded from c4i2016.khu.ac.ir on 2026-11-08]
[DOR: 20.1001.1.23222131.1403.13.47.6.9]
[DOI: 10.61186/serd.13.1.7]

شکل۵. پراکنش محققان برتر مطالعات برنامه‌ریزی توسعه یکپارچه برپایه شمار اثر، (مأخذ: اسکوپوس،۲۰۲۳)

۴. مراکز پژوهشی شاخص در حوزه برنامه ریزی توسعه یکپارچه

یافته‌های بیانگر آن است که دانشگاه‌ها و مرکزهای علمی و پژوهشی چین و آفریقای جنوبی اهمیت و توجه خاصی به مطالعات حوزه برنامه‌ریزی توسعه یکپارچه داشته‌اند؛ وکشورهای خاورمیانه کمتر به این موضوع پرداخته اند(شکل ۶). در این زمینه، دانشگاه‌های شمال غربی چین با اختلاف بالا بیشترین مستندات علمی (۱۱ مقاله) در موضوع برنامه‌ریزی توسعه یکپارچه را در پایگاه اسکوپوس به چاپ رسانده‌است. این نشان می‌دهد که دانشگاه مذکور تمرکز بیشتری به این حوزه داشته و روابط همکاری قوی‌تری در مقیاس گسترده بین محققان مختلف داشته‌اند. مراکز دانشگاهی آفریقای جنوبی نیز به عنوان موسسات علمی فعال در این نمودار، مقام دوم، سوم و چهارم این فهرست را اشغال کرده‌است؛ چرا که چالش یا بحران‌های مرتبط با مفهوم برنامه‌ریزی توسعه یکپارچه در این کشورها حادتر از کشورهای توسعه یافته‌است.

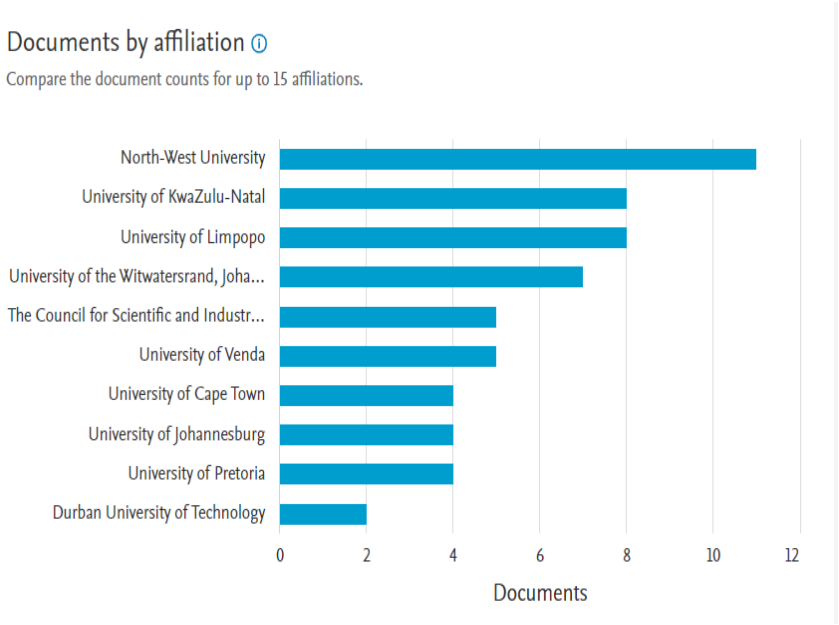

شکل٦. پراکنش محققان برتر مطالعات برنامه ریزی توسعه یکپارچه برپایه شمار اثر، (مأخذ:اسکوپوس،۲۰۲۳)

[Downloaded from c4i2016.khu.ac.ir on 2026-11-08]
[DOR: 20.1001.1.23222131.1403.13.47.6.9]
[DOI: 10.61186/serd.13.1.7]

۵. مراکز پژوهشی شاخص در حوزه برنامه ریزی توسعه یکپارچه

یافته‌های بیانگر آن است که دانشگاه‌ها و مرکزهای علمی و پژوهشی چین و آفریقای جنوبی اهمیت و توجه خاصی به مطالعات حوزه برنامه‌ریزی توسعه یکپارچه داشته‌اند؛ وکشورهای خاورمیانه کمتر به این موضوع پرداخته اند(شکل ۷). در این زمینه، دانشگاه‌های شمال غربی چین با اختلاف بالا بیشترین مستندات علمی (۱۱ مقاله) در موضوع برنامه‌ریزی توسعه یکپارچه را در پایگاه اسکوپوس به چاپ رسانده‌است. این نشان می‌دهد که دانشگاه مذکور تمرکز بیشتری به این حوزه داشته و روابط همکاری قوی‌تری در مقیاس گسترده بین محققان مختلف داشته‌اند. مراکز دانشگاهی آفریقای جنوبی نیز به عنوان موسسات علمی فعال در این نمودار، مقام دوم، سوم و چهارم این فهرست را اشغال کرده‌است؛ چرا که چالش یا بحران‌های مرتبط با مفهوم برنامه‌ریزی توسعه یکپارچه در این کشورها حادتر از کشورهای توسعه یافته‌است.

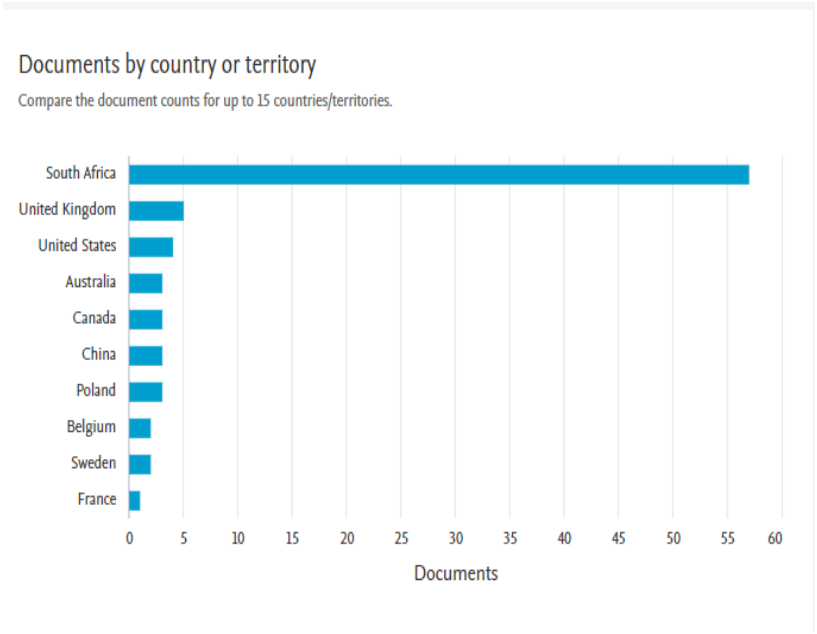

شکل۷. توزیع مراکز پژوهشی شاخص در حوزه برنامه‌ریزی توسعه یکپارچه برپایه شمار اثر، (مأخذ: اسکوپوس،۲۰۲۳)

۶. کشورهای برجسته در مطالعات برنامه‌ریزی توسعه یکپارچه

بررسی جایگاه پژوهش‌های حوزه برنامه‌ریزی توسعه یکپارچه در سطح کشورها نیز بیانگر آن است که کشورهای با چالش بیشتر در این زمینه، نظیر آفریقای جنوبی بیشتر بر این موضوع متمرکز شده‌اند؛ در حالی که کشورهای توسعه یافته به توسعه تفکر و رویکرد برنامه‌ریزی توسعه یکپارچه در عمل توجه کرده‌اند. داده‌های استخراج شده از پایگاه اسکوپوس حاکی از آن است که آفریقای جنوبی، انگلیس و آمریکا بیشترین اسناد علمی مرتبط با برنامه‌ریزی توسعه یکپارچه را در سال‌های اخیر منتشر نموده‌اند. همانگونه که شکل ۸ نشان می‌دهد در میان ده کشور برتر در حوزه مطالعات برنامه‌ریزی توسعه یکپارچه، کشورهای آفریقای جنوبی در این زمینه کنشگری پژوهشی مطلوبتری داشته‌است. در عین حال، علی رغم ضرورت توجه خاص و کاربردی به مطالعات خاص برنامه‌ریزی توسعه یکپارچه در کشورهای آسیایی، در این کشورها مطالعات اندکی در حوزه برنامه‌ریزی توسعه یکپارچه انجام گرفته و برنامه‌ریزی توسعه یکپارچه به طور خاص مورد اقبال عمومی در قیاس با کشورهای برتر قرار نگرفته است.

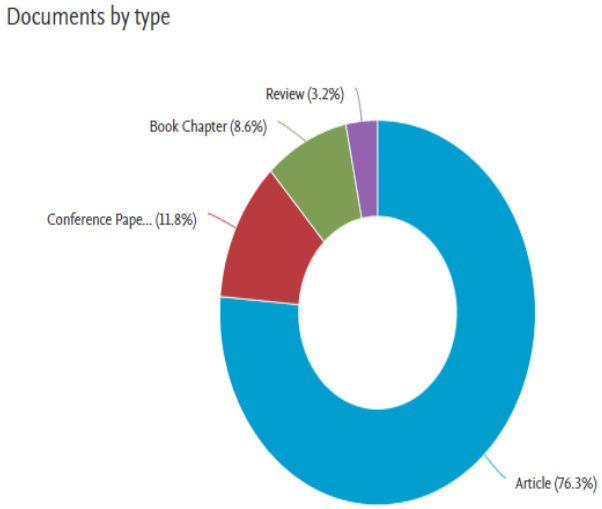
[Downloaded from c4i2016.khu.ac.ir on 2026-11-08]
[DOR: 20.1001.1.23222131.1403.13.47.6.9]
[DOI: 10.61186/serd.13.1.7]

شکل۸. توزیع مطالعاتی کشورهای برتر در حوزه برنامه‌ریزی توسعه یکپارچه برپایه شمار اثر،(مأخذ:اسکوپوس،۲۰۲۳)

۷. توزیع ارائه ی اسناد مرتبط با برنامه‌ریزی توسعه یکپارچه

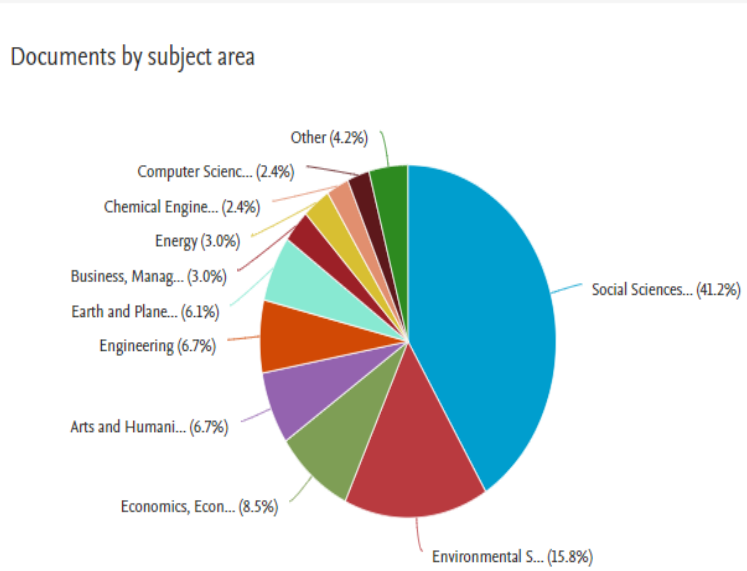
شکل ۹ بیانگر آن است که قریب به ۷۶ درصد از انتشارات حوزه برنامه‌ریزی توسعه یکپارچه به صورت مقاله بوده و ۱۲ درصد اسناد منتشر شده جهانی در قالب کنفرانس‌ها ارائه شده‌است. این یافته نشان دهنده آن است که مطالعات برنامه‌ریزی توسعه یکپارچه در مرحله‌های اولیه رشد بوده و لازم است در آینده تلاش‌های بیشتری در زمینه تنوع بخشی در فرمت ارائه منابع علمی صورت گیرد.

شکل۹. پراکنش ارائه خروجی مطالعات مرتبط با حوزه برنامه‌ریزی توسعه یکپارچه (مأخذ: اسکوپوس،۲۰۲۳)

شکل ۱۰ نیز نشان می‌دهد به توزیع مطالعات برنامه‌ریزی توسعه یکپارچه برمبنای رشته‌های علمی را پرداخته‌است در این راستا با توجه به ماهیت بین رشته‌ای داشتن موضوع برنامه‌ریزی توسعه یکپارچه، محققان متنوع و متعددی به این حوزه پرداخته‌اند که فراوانی کنشگری پژوهشگران حوزه‌های مختلف علوم اجتماعی (۴۱/۲ درصد) و علوم محیطی (۱۵/۸ درصد) در این زمینه، به ترتیب بیشتر بوده است.

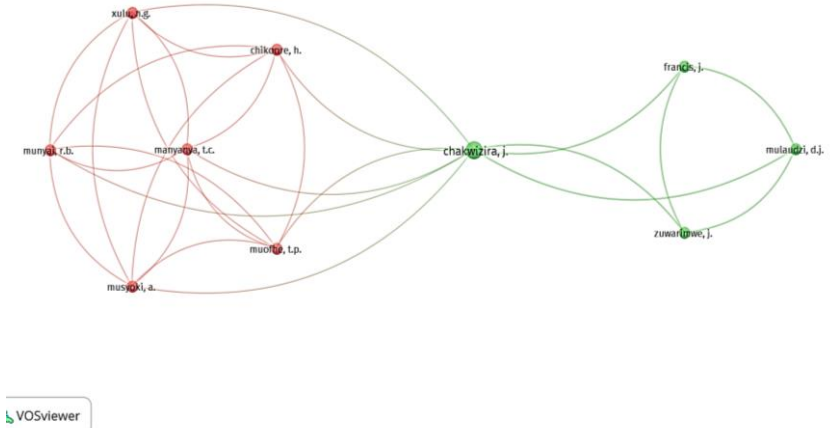
[Downloaded from c4i2016.khu.ac.ir on 2026-11-08]
[DOR: 20.1001.1.23222131.1403.13.47.6.9]
[DOI: 10.61186/serd.13.1.7]

شکل۱۰. توزیع مطالعات برنامه ریزی توسعه یکپارچه برمبنای رشته‌ها علمی (مأخذ: اسکوپوس،۲۰۲۳)

۸. ساختار شبکه دانش برنامه‌ریزی توسعه یکپارچه

در بازه زمانی پژوهش، از بین ۹۳ سند علمی، ۱۹۱ نفر حداقل در یک دست نوشته علمی در خصوص برنامه‌ریزی توسعه یکپارچه مشارکت داشته‌اند (شکل۱۱). از این میان، تنها ۱۰ نفر از نویسندگان با یکدیگر همکاری در نگارش مقاله داشته اند. پس از ترسیم ساختار روابط ، شکل زیر به عنوان کل شبکه همکاری نویسندگان حوزه برنامه‌ریزی توسعه یکپارچه (دارای دست کم ۲ مقاله) ارائه شد. براساس الگوریتم‌های خوشه‌بندی نرم افزار، ارائه شده (ون ایک و والتمن[1]، ۲۰۱۸) مشاهده می‌گردد که ۲ خوشه در موضوع برنامه‌ریزی توسعه یکپارچه، پژوهش‌های علمی متنوعی را در فرمت ۲۷ پیوند همکاری ارائه نموده‌اند. همچنین این شکل نشان می دهد که پژوهشگران زیادی ، به طور جداگانه در این زمینه مقاله‌هایی را منتشر کرده‌اند. لذا، محققان تازه کار؛ لازم است در پژوهش‌های خود، مکاتب و چارچوب‌های فکری برتر را مورد تامل و تدبر قرار دهند. براین اساس، ساختار شبکه دانش هر زمینه‌ی علمی قادر است به عنوان ابزار مناسبی جهت شناسایی خوشه ها یا مکتب‌های فکری مناسب برای ورود به پژوهش‌های برنامه ریزی توسعه یکپارچه روستایی پیشنهاد گردد. چرا که با ترسیم ساختار شبکه دانش، عناوین پرطرفدار و شبکه محققان برجسته این حوزه آشکار می‌شود.

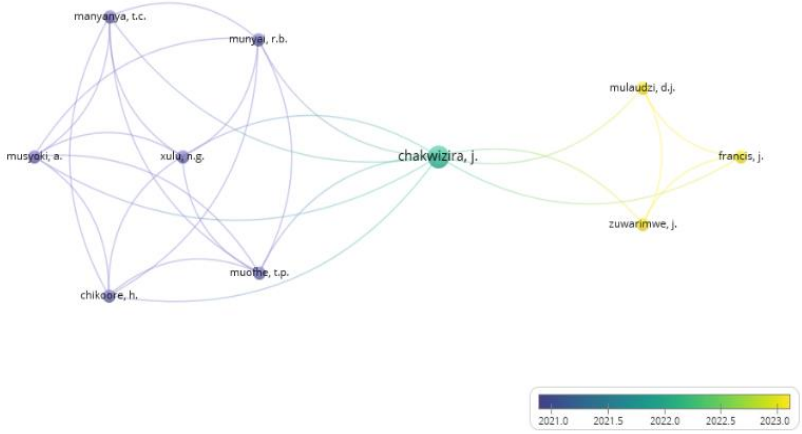
شکل۱۱. ساختار شبکه ی محققان حوزه برنامه ریزی توسعه یکپارچه (منبع: یافته‌های پژوهش حاضر)

[1] - Van Eck & Waltman

[Downloaded from c4i2016.khu.ac.ir on 2026-11-08]
[DOR: 20.1001.1.23222131.1403.13.47.6.9]
[DOI: 10.61186/serd.13.1.7]

۹. ساختار شبکه همکاری‌های علمی پژوهشگران شاخص حوزه برنامه‌ریزی توسعه یکپارچه در گذر زمان

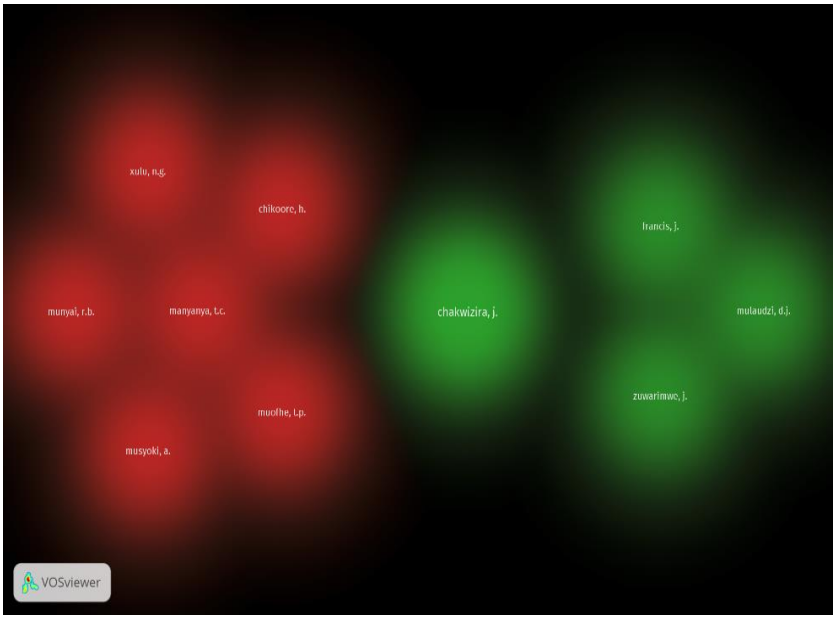
نمایش ساختار شبکه همکاری‌های علمی محققان برتر، برمبنای شمار ارجاع‌های مقاله‌های علمی ایشان در بازه زمانی سه ساله اخیر، دگرگونی‌های این موضوع را نشان می‌دهد (شکل ۱۲). از شکل زیر نیز چنین استنباط می‌شود که آقای چاکویزرا به مثابه هسته مرکزی در خوشه فیروزه‌ای رنگ، از سال۲۰۲۲ میلادی پژوهش‌ها و همکاری‌های علمی را آغاز کرده و در مطالعات جدیدتری مشارکت داشته‌است. از سال ۲۰۲۳ به بعد نیز فرانسیس در خوشه سبز محوریت تعاملات پژوهشی را در گروه خود برعهده داشته و حجم مقالات و روابط پژوهشی وی با اعضای شبکه محققان قابل توجه است.

شکل۱۲. ساختار شبکه همکاری علمی پژوهشگران برتر حوزه برنامه ریزی توسعه یکپارچه در گذر زمان (منبع: یافته‌های پژوهش حاضر)

۱۰. بررسی تراکم شبکه علمی پژوهشگران برتر برنامه‌ریزی توسعه یکپارچه براساس بالاترین ارجاع‌ها

چگالی و تراکم شبکه همکاری‌های پژوهشگران برجسته حوزه برنامه‌ریزی توسعه یکپارچه در سطح جهان در شکل ۱۳ نشان شده‌است. رنگ تیره و هسته درشت تر به معنی تراکم زیادتر و رنگ روشن به معنی تراکم اندک است. برمبنای تصویر زیر بیشترین همکاری‌ها و ارجاع‌های علمی به خوشه‌های چاکوازیرا اختصاص یافته‌است. لذا می‌توان گفت محتوی مقالات چاکوازیرا در برنامه‌ریزی توسعه یکپارچه بیشتر مورد توجه پژوهشگران قرار گرفته‌است؛ و اعتبار علمی بیشتری را دارد.

شکل۱۳. بررسی تراکم شبکه محققان برنامه‌ریزی توسعه یکپارچه از لحاظ شمار ارجاع‌ها (منبع: یافته های پژوهش حاضر)

[Downloaded from c4i2016.khu.ac.ir on 2026-11-08]
[DOR: 20.1001.1.23222131.1403.13.47.6.9]
[DOI: 10.61186/serd.13.1.7]

بحث

به زعم داداش پور و علی دادی (۱۳۹۸) نظام‌های برنامه‌ریزی منطقه‌ای به طور کلی سه دوره تحولی را تجربه کرده‌اند که هر کدام به سبب عقلانیت حاکم، معرفت شناسی و روش سناسی‌های مرتبت بر آن ها دارای ویژگی های متمایزی بوده اند. سه تحول رویکردی کلان این حوزه شامل گذار از برنامه‌ریزی جامع- عقلانی به برنامه‌ریزی اجتماعی- سیاسی، رویکرد سلسله مراتبی به رویکرد شبکه‌ای و برنامه‌ریزی فضایی سنتی (کاربری زمین) به برنامه‌ریزی فضایی راهبردی بوده‌است که در نتیجه این تحولات مفاهیم بنیادی برنامه‌ریزی نیز تغییر کرده و اصولی مبنایی در آن تجلی یافته‌است، اصول مذکور در تحلیل هم رخدادی واژگان، ذیل شش خوشه‌ی پژوهشی در مطالعات برنامه‌ریزی توسعه یکپارچه مرتبط با یکپارچگی، برنامه‌ریزی شهری، حکمرانی محلی، مشارکت، توسعه پایدار و عدالت فضایی در نتایج پژوهش حاضر استخراج و احصاءگردید لذا این یافته با نتایج پژوهش سعیدی (۱۴۰۰) و داداش پور و علی دادی (۱۳۹۸) تا حدی با همسو است. همچنین نتایج این مطالعه نشان داد که پژوهش‌های برنامه‌ریزی توسعه یکپارچه از ابعاد مختلف و در زیست بوم‌های متنوع و مرتبطی انجام شده‌است به گونه‌ای که سطوح و پیوندهای مختلفی از فضاهای شهری تا روستایی را نیز در برگرفته‌است. برنامه‌ریزی توسعه یکپارچه به عنوان موضوعی میان رشته‌ای، چندوجهی و زمینه‌گرا، دارای ابعاد اجتماعی، اقتصادی، کالبدی- فضایی و سیاسی- مدیریتی نیز بوده که در شرایط کنونی پژوهشی کشور، نیازمند توجه ویژه است تا با دستیابی به درک درستی از این مفهوم و تقویت سرمایه‌های پنج گانه جهت اتخاذ رویکرد معیشت پایدار توانمندافزایی همه جانبه جوامع محلی را رقم زد. در نهایت می‌توان گفت نقشه دانش برنامه‌ریزی توسعه یکپارچه استخراج شده در این پژوهش می‌تواند برای دستیابی به یک دیدگاه جامع و مانع، در مطالعات آمایشی، تدوین الگوی اسلامی-ایرانی پیشرفت، برنامه‌های توان افزایی جوامع محلی نهادها و دستگاه‌های اجرایی نظیر طرح آبادانی و پیشرفت منظومه‌های روستایی (گرکانی، مهدوین و حضرتی،۱۴۰۲) مدنظر محققان قرار گیرد تا موضوع، موضع، عرصه و نهاد برنامه‌ریزی با تعدیل نابرابرهای فضایی، توسعه یکپارچه، پایدار و متوزان را بر مبنای چهار ارزش فراگیری، یکپارچگی، هماهنگی و پایداری برای اقصی نقاط کشور به ارمغان آورد. از جمله درس آموخته‌های این مطالعه می‌توان به بسط مفهومی، دانش افزایی و عملیاتی برنامه‌ریزی توسعه یکپارچه محلی در سکونتگاه‌های روستایی کشور ذیل اقدامات اخیر بنیاد مسکن انقلاب اسلامی اشاره نمود.

نتیجه‌گیری و پیشنهاد

یکجانبه‌نگری و نگاه نقطه‌ای در برنامه‌ریزی منطقه‌ای می‌تواند دستاوردهای سال‌ها کار و تلاش و سرمایه‌گذاری جوامع محلی، دولت‌ها و سازمان‌های توسعه‌گرا را نابود کند. این موضوع نشان می‌دهد که چرا اصل برنامه‌ریزی توسعه یکپارچه در کانون توجه دستور کار۲۰۳۰ برای اهداف توسعه پایدار (SDGs) قرار دارد. دستیابی به این اهداف نه تنها باید شامل بیشتر مردم جهان شود، بلکه همه مردم جهان حتی روستاییان باید از منافع آنها بهره مند شوند. هدف اصلی این است که «هیچ کس نادیده گرفته نشود» در عین حال، گفتمان برنامه‌ریزی توسعه یکپارچه روستایی با گفتمان برنامه‌ریزی توسعه یکپارچه جهانی هماهنگ است (کرئوس[1]، ۲۰۲۲). لذا هر نوع برنامه‌ریزی برای برنامه‌ریزی توسعه یکپارچه باید منسجم و فراگیر باشد و همه مطالعات، نویسندگان و پژوهش‌های شاخص را در برگیرد. در این راستا بررسی و تحلیل شبکه و زیست بوم پژوهش‌های برنامه‌ریزی توسعه یکپارچه به مثابه تحولی شناختی، به طور عینی روندها و شیفت‌های پارادایمی دانش این حوزه را آشکار نموده و پیشرفت‌های تحقیقاتی در زمینه برنامه‌ریزی توسعه یکپارچه را نمایان می‌نماید، به گونه‌ای که یافته‌ها می‌تواند مرجعی برای ترکیب چارچوب تحقیق‌ها و گسترش ایده‌ها و روش‌های جدید در این زمینه ارائه دهد. نتایج این پژوهش با بررسی ۹۳ سند علمی در حوزه برنامه‌ریزی توسعه یکپارچه با ۱۹۱ نویسنده نشان داد که کشورهای کشورهای آفریقای جنوبی، انگلستان و آمریکا بیشترین انتشارها را در این زمینه داشته اند و نویسندگانی چون مادزیوهندیلا، ون نیکرک، آشا و باندا دارای بالاترین ارجاع‌ها بوده‌اند. خوشه‌ی فکری چاکویزرا، بیشترین تراکم شبکه را داشت. کشور آسیایی چین در این زمینه کنشگر بوده‌است که می‌تواند به دلیل جمعیت و گستره سرزمینی

[1] - Croese

[Downloaded from c4i2016.khu.ac.ir on 2026-11-08]
[DOR: 20.1001.1.23222131.1403.13.47.6.9]
[DOI: 10.61186/serd.13.1.7]

و موضوعی زیاد و ضرورت توسعه یکپارچه آن‌ها باشد. به طور کلی روند رشد اسناد علمی مرتبط با برنامه‌ریزی توسعه یکپارچه در بازه زمانی چهل سال اخیر، دو مرحله ی به طور کلی روند رشد اسناد علمی مرتبط با برنامه‌ریزی توسعه یکپارچه در بازه زمانی چهل سال اخیر، دو مرحله‌ی تحقیقات اولیه (۲۰۰۰- ۱۹۸۰)، و مرحله توسعه سریع و نسبتا پایدار (۲۰۲۳-۲۰۰۱) را تجربه نموده است لذا می توان گفت نگاه و رویکردهای کلی در سطح جهان در محدوده زمانی مورد مطالعه به سمت و سوی توسعه مفهومی و بکارگیری عملیاتی دستاوردهای برنامه ریزی یکپارچه در سطح شهرداری‌ها، جوامع محلی و نواحی روستایی حرکت کرده است این روند نیز در کشور ما به دلیل نگاه غالب نقطه‌ای در برنامه‌ریزی سکونتگاهی به اهتمام پژوهشکده سوانح طبیعی رویکرد پهنه‌ای، زنجیره‌ای و شبکه‌ای یکپارچه در قالب طرح آبادانی و پیشرفت منظومه‌های روستایی دچار دگردیسی ساختارمند و کنشگرانه شده‌است.

ملاحظات اخلاقی

پیروی از اصول اخلاق پژوهش

نویسندگان اصول اخلاقی را در انجام و انتشار این پژوهش علمی رعایت نموده‌اند و این موضوع مورد تأیید همه آنهاست.

مشارکت نویسندگان

نویسنده اول: تهیه و آماده‌سازی نمونه‌ها، گردآوری داده‌ها، انجام محاسبات، تجزیه و تحلیل آماری داده‌ها، تحلیل و تفسیر اطلاعات و نتایج، تهیه پیشنویس مقاله

نویسنده دوم: طراحی پژوهش، نظارت بر مراحل انجام پژوهش، بررسی و کنترل نتایج، اصلاح، بازبینی و نهایی‌سازی مقاله

نویسنده سوم: مشارکت در طراحی پژوهش، نظارت بر پژوهش، مطالعه و بازبینی مقاله

نویسنده چهارم: مشارکت در طراحی پژوهش، نظارت بر پژوهش، مطالعه و بازبینی مقاله

تعارض منافع

بنا بر اظهار نویسندگان این مقاله تعارض منافع ندارد.

سپاسگزاری

از داوران محترم به خاطر ارائه نظرهای ساختاری و علمی سپاسگزاری می‌شود.

منابع

باب الحوائجی، فهیمه.، زارعی، عاطفه.، نشاط، نرگس. و حریری، نجلا. (۱۳۹۳). نقشه دانش علم اطلاعات و دانشناسی بر اساس مقوله بندی موضوعی اصلی و فرعی. *مطالعات کتابداری و علم اطلاعات (مجله علوم تربیتی و روانشناسی)*، ۱-۲۵.

جعفری، مرضیه.، رضوانی، محمدرضا.، فرجی سبکبار، حسنعلی.، قدیری، معصوم. و دربان آستانه، مجتبی و علیرضا. (۱۳۹۹). تحلیل برنامه ریزی توسعه یکپارچه بهره برداران کشاورزی در برابر اثرات خشکسالی (مطالعه موردی: سکونتگاه‌های روستایی شهرستان فسا). *فصلنامه علمی - پژوهشی برنامه‌ریزی منطقه‌ای*. ۳۸ (۳۹)، ۶۱-۷۸. https://doi.org/20.1001.1.22516735.1399.10.39.5.7

داداش پور، هاشم. و علی دادی، مهدی. (۱۳۹۸). *برنامه‌ریزی توسعه یکپارچه محلی*، انتشارات بنیاد مسکن انقلاب اسلامی، چاپ اول.

رضایی، محمدرضا. و نگین ناجی، سوده.(۱۳۹۴). بررسی راهکارهای موثر در ایجاد محله پایدار با رویکرد مشارکتی (مطالعه موردی:محله راهنمایی یاسوج). *پژوهش و برنامه‌ریزی شهری*، ۲۰ (۶) ، ۶۹-۸۲ https://doi.org/ 20.1001.1.22285229.1394.6.20.5.7

رکن الدین افتخاری، عبدالرضا. و بهزادنسب، جانعلی. (۱۳۸۳). برنامه‌ریزی ارتباطی, رویکردی انتقادی به نظریه برنامه‌ریزی (با تاکید بر برنامه ریزی توسعه روستایی). *مدرس علوم انسانی*. ۳۲ (۸)، ۱-۲۲.

زمانی، لقمان.، سعیدی، عباس. و رحمانی فضلی، عبدالرضا. (۱۳۹۸). محدودیت‌های توسعهٔ یکپارچهٔ روستایی-شهری ناحیهٔ سروآباد استان کردستان. *فصلنامه جغرافیا*. ۱۷، ۲۱-۳۲.

[Downloaded from c4i2016.khu.ac.ir on 2026-11-08]

[DOR: 20.1001.1.23222131.1403.13.47.6.9]

[DOI: 10.61186/serd.13.1.7]

سعیدی، عباس. (۱۳۸۹). محیط، فضا و توسعه بحثی در ضرورت توسعه یکپارچه روستایی–شهری. *فصلنامه مسکن و محیط روستا*، ۲۹ (۱۳۱)، ۱–۱۰.

سعیدی، عباس. (۱۴۰۰). *محیط، فضا و توسعه بحثی در ضرورت توسعه یکپارچه روستایی–شهری*. انتشارات بنیاد مسکن انقلاب اسلامی، چاپ اول.

شانه سازاده، احمد.، و الماسی، ضیاالدین. (۱۴۰۰). شناسایی شاخص‌های توسعه پایدار در تدوین نظام پایش و ارزشیابی مدیریت یکپارچه مناطق ساحلی ایران. *علوم و فناوری دریا*، ۱۰۰ (۲۵)، ۴۶–۶۰.

شریف زادگان، محمدحسین.، و مومنی، مصطفی. (۱۳۹۱). برنامه‌ریزی راهبردی توسعه یکپارچه و پایدار منطقه قزوین مبتنی بر تحلیل عرصه های مرتبط تصمیم گیری. *فصلنامه آمایش محیط*، ۲۶، ۶۵–۸۷.

علیپور حافظی، مهدی.، رمضانی، هادی.، و مومنی، عصمت. (۱۳۹۶). ترسیم نقشه دانش حوزه کتابخانه‌های دیجیتالی در ایران: تحلیل هم رخدادهای واژگان. *پژوهشنامه پردازش و مدیریت اطلاعات*. ۳۳ (۲)، ۴۵۳–۴۸۸. https://doi.org/ 10.35050/JIPM010.2018.069

گرکانی، سیدامیرحسین.، مهدیون، جعفر. و حضرتی، مجید. (۱۴۰۲). تحلیل پیشران‌های موثر بر اجرای طرح آبادانی و پیشرفت منظومه روستایی با مدل DPSIR؛ مطالعه موردی: منظومه روستایی بخش‌های مرکزی و دوتپه شهرستان خدابنده. *فصلنامه مسکن و محیط روستا*، ۴۲ (۱۸۳)، ۷۵–۹۰. https://doi.org/ 10.22034/42.183.75

محمودی، سیده کیناز.، سعیدی، عباس.، افراخته، حسن. و عزیزپور، فرهاد. (۱۳۹۸). امکانات و محدودیت‌های کارآمدی منظومه‌های روستایی–شهری به عنوان مناطق کارکردی مورد: منظومه ضیاء آباد قزوین. *فصلنامه جغرافیا*، ۱۷(۶۲)، ۷–۱۹. https://doi.org/. 20.1001.1.27172996.1398.17.3.1.3

ملک پوراصل، بهزاد. و موسوی خورشیدی، راضیه. (۱۴۰۱). *دگرگونی نظریه های برنامه ریزی: «تغییر پارادایم» یا «تکوین نظریه ها» نقدی اجمالی بر وضعیت نظریه پردازی برنامه‌ریزی در ایران*. ۳۲ (۹۶)، ۸۵–۱۱۴. https://doi.org/ 10.52547/SOFEH.32.1.85

نادری، مهدی.، ویسی، هادی. و ویسی، کریم. (۱۳۸۱). کاربرد ارزیابی مشارکتی ارتباطات روستایی در برنامه‌ریزی توسعه روستایی. *جهاد*، ۲۵۴، ۶۵–۷۵.

[Downloaded from c4i2016.khu.ac.ir on 2026-11-08]
[DOR: 20.1001.1.23222131.1403.13.47.6.9]
[DOI: 10.61186/serd.13.1.7]

References

Alipour-Hafezi, M., Ramezani H., & Momeni, E. (2018). Knowledge map of digital libraries in Iran: a co-word analysis. *Journal of Information Processing and Managment*.33(2). 488-453. (in Persian) https://doi.org/ 10.35050/JIPM010.2018.069

Babolhavaeji, F., Zareii, A., & Hariri, N. (2014). Knowledge map of information science and epistemology based on main and secondary subject categorization. *Journal of Studies in Library and Information Science*. 6 (13), 1-25. (in Persian)

Boulding., E. (1980). Integration into what Reflections on development planning women. Convergence, 13(1), 50.for

Croese., S. (2022). Toward an Embedded, Integrated, and Collaborative Approach to SDG Localization in African Cities. In Localizing the SDGs in African Cities Cham: *Springer International Publishing*. (pp. 1-11).

Dadashpour. H. & Alidadi, M. (2019). Integrated local development planning. *Publications of the Islamic Revolution Housing Foundation*. (in Persian)

Donthu, N., Kumar, S., & Pattnaik, D. (2020). Forty-five years of journal of business research: a bibliometric analysis. *Journal of Business Research*, 109, 1-14. https://doi.org/10.1016/j.jbusres.2019.10.039

E Falangas, M., Pitsouni, E., Malietzis, G. & Pappas, G. (2007). Comparison of PubMed, Scopus, Web of Science, and Google Scholar: strengths and weaknesses. The Faseb journal, 22 (2), 338-342. https://doi.org/10.1096/fj.07-9492LSF.

Falagas, M. E., Pitsouni, E. I., Malietzis, G. A., & Pappas, G. (2008). Comparison of PubMed,

Farooq, G. M. (1981). Population, human resources and development planning: towards an integrated approach. Int'l Lab. Rev., 120, 335.

Garakani. S. A., Mahdioun. J., & Hazrati M. (2023). Analysis of Effective Drivers on the Implementation of Rural Development Plan and Progress of Rural System Using DPSIR Model; A Case Study: Rural System of Central and Dotapeh Districts in Khodabandeh County. *Journal of Housing and Rural Environment*. 42(183). 75-90. (in Persian). https://doi.org/ 10.22034/42.183.75

Jafari, M., Rezvani, M., Faraji Sabokbar, H., Ghaderi, M., Darban Astaneh, M., & Darban Astaneh, A. (2020). Analysis of Economic Resilience of Farmers to Drought Impacts (Case Study: Rural Settlements of Fasa County). *Journal of Regional Planning*. 39(38).61-78 .(in Persian). https://doi.org/20.1001.1.22516735.1399.10.39.5.7

Journabian, M., Azizpour, F., & Tahmasebi, A. (2023). Spatial Integrated Network Analysis of the Settelmenet System in the Central District of Tonkabon Township. *Journal of Physical Social Planning*. 32(10). 13-32. (in Persian). https://doi.org/ 10.30473/psp.2023.68239.2679.

Mahmoudi S. K., saidi, A., Afroukhte H., & Azizpour F. (2019) Facilities and Efficiency Limitations of Rural-Urban Systems as Functional Areas Case: Ziaabad Qazvin System. *Journal of Geography. 62 (17).7-19*. (in Persian) https://doi.org/. 20.1001.1.27172996.1398.17.3.1.3

MalekpourAsl, B., & Mousavi Khorshidi, R. (2022). The Transformation of Planning Theories: "Paradigm Shift" or "Evolution of Theories"? or Evolution of Theories? A Brief Critique of the Situation of Planning Theories in Iran. *Journal of SOFEEH*.32(96). 85-114. (in Persian) https://doi.org/ 10.52547/SOFEH.32.1.85

Mamokhere, J., & Meyer, D. F. (2023). Towards an Exploration of the Significance of Community Participation in the Integrated Development Planning Process in South Africa. *Social Sciences*, 12(5), 256.1-17. https://doi.org/10.3390/socsci12050256

Mulaudzi, D. J., Francis, J., Zuwarimwe, J., & Chakwizira, J. (2023). Major criteria of credible integrated development planning in local government: city of Mbombela, Ehlanzeni District, South Africa. *International jPublic Leadership*, 19(4), 316-338. https://doi.org/10.1108/IJPL-02-2023-0006

Naderi, M., Veisi. H., & Veisi, K. (2002). Application of Participatory Rural Communication Assessment (PRCA) in rural development planning. *Jahad*. 254. 65-75. (in Persian)

Rezaei, F., Azizpour, F., Tahmasebi, A., & Hosseini Hasel., S. (2022). Conceptual Framework of Rural Constellation Development Planning based on the Attitude of Academic and Executive Experts.

[Downloaded from c4i2016.khu.ac.ir on 2026-11-08]
[DOR: 20.1001.1.23222131.1403.13.47.6.9]
[DOI: 10.61186/serd.13.1.7]

Journal of Physical Social Planning. 1(10). 1-14 (in Persian). https://doi.org/ 10.30473/psp. 2023. 62809. 2577.

Rezaii, M., & Sode N. (2015). Investigating effective strategies in creating a sustainable neighborhood with a collaborative approach (case study: Yasouj guidance neighborhood). *Journal of Research and urban planning*. 6(20).69-82. (in Persian) https://doi.org/ 20.1001.1.22285229.1394.6.20.5.7.

Roknodin Eftekhari, A., & Behzadnasab, J .(2004). Communicative planning, a critical approach to planning theory (with emphasis on rural development planning). *Journal of Lecturer of humanities*. 8(32).1-22. (in Persian)

Saberi, A., Takkali Nia, J., & Razavian., M. (2019). Evaluation of Integrated Management Capacity for Tourism Development in Kashan. *Journal of Tourism Management Studies*. (14)45. 81-103. (in Persian). https://doi.org/10.22054/tms.2019.39756.2089.

Saeedi, A. (2015). Rural-Urban Integrity in the Form of Rural Constellations. Journal of Physical *Social Planning*. 4 (2). 11-20. (in Persian).

Saidi, A. (2019). Environment, space and development discussion on the necessity of integrated rural-urban development. *Journal of Housing and Rural Environment*. 29(131). 1-10. (in Persian)

Saidi, A. (2021). Environment, space and development discussion on the necessity of integrated rural-urban development. *Publications of the Islamic Revolution Housing Foundation*. (in Persian)

Shanesazzade, A., Almasi, Z. (2021). Identifying indicators of sustainable development in developing a monitoring and evaluation system for the integrated management of coastal areas in Iran. *Marine Science and Technology Journal*. 25(100).46-60. (in Persian)

Sharifzadegan, M., & Momeni, M. (2014). Strategic planning for the integrated and sustainable development of Qazvin region based on the analysis of relevant areas of decision making. *Journal of Environmentat Based Territorial Planning*. 26 (7).65-87. (in Persian)

Van Eck N. J., & Waltman L.(2018) VOSviewer manual. University of Leiden. https://doi.org/ 10.4236/ijoc.2017.72009.

Zamani, L., Saidi, A., & Rahmani, A. (2019). Limitations of Integrated Rural-Urban Development in Sarvabad District (Kurdistan). *Journal of Geography*. 17(60). 21-32. (in Persian)

[Downloaded from c4i2016.khu.ac.ir on 2026-11-08]

[DOR: 20.1001.1.23222131.1403.13.47.6.9]

[DOI: 10.61186/serd.13.1.7]